

КАФЕДРА ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет управління фінансами та бізнесу
Кафедра фінансового менеджменту

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри фінансового менеджменту
факультету управління фінансами та бізнесу
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(Протокол № 6/1 від 24.01.2023 р.)
Завідувач кафедри _____ Ситник Н.С.

СИЛАБУС
з навчальної дисципліни
«Фінансова безпека підприємства»,
що викладається в межах ОПП
«Фінанси, митна та податкова справа»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для здобувачів із спеціальності
072 Фінанси, банківська справа та страхування

Львів 2023 р.

Назва дисципліни	ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ
Адреса викладання дисципліни	вул. Коперника, 3
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет управління фінансами та бізнесу, Кафедра фінансового менеджменту
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування», Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» Освітньо-професійна програма «Фінанси, митна та податкова справа»
Викладачі дисципліни	Шушкова Юлія Володимирівна – професор кафедри фінансового менеджменту Львівського національного університету імені Івана Франка, д.е.н., доцент
Контактна інформація викладачів	yuliya.shushkova@lnu.edu.ua
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Вівторок: 15.00-16.00 год. (вул. Коперника, 3, ауд. 307) АБО Консультації в день проведення лекцій / семінарських занять (за попередньою домовленістю). Онлайн консультації - (п'ятниця 15 ⁰⁰ -16 ⁰⁰) через Teams, Skype, Viber, Telegram або подібні ресурси. Для погодження часу онлайн консультацій писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	Сторінка кафедри фінансового менеджменту →Методичні матеріали https://financial.lnu.edu.ua/department/finansovoho-menedzhmentu
Інформація про дисципліну	Нормативна навчальна дисципліна
Мета та завдання дисципліни	<p>Метою вивчення дисципліни «Фінансова безпека підприємства» є формування системи теоретичних знань і практичних навичок щодо забезпечення фінансової безпеки підприємств, механізму формування фінансової безпеки, спрямованого на досягнення цілей фінансової діяльності суб'єктів господарювання.</p> <p>Завданнями вивчення навчальної дисципліни «Фінансова безпека підприємства» є:</p> <ul style="list-style-type: none"> • засвоєння теоретичних основ фінансової безпеки на різних її рівнях; • оволодіння навичками визначення характеру впливу загроз фінансовій безпеці підприємства, оцінювання ступеня їх небезпеки, вміння вибрати засоби захисту; • набуття майбутніми фінансистами вміння управляти економічними ризиками; • засвоєння методики оцінювання фінансової безпеки підприємства із застосуванням сукупності фінансових показників, що характеризують її рівень; • засвоєння теоретичних основ та отримання практичних навичок щодо адаптації підприємства з метою оптимізації фінансових показників діяльності підприємства;

	<ul style="list-style-type: none"> • формування теоретичних і практичних знань стосовно планування заходів щодо забезпечення фінансової безпеки підприємства; • організація та проведення фінансової розвідки.
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Основна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Конституція України: №254к/96ВР Прийнята на V сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%F0 2. Кодекс України з процедур банкрутства від 01.02.2020 № 2597-VIII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/go/2597-19 3. Про національну безпеку України : Закон України від 22.06.2018 р. № 2469-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/go/2469-19. 4. Проект Закону України від 10.09.2019 р. № 1208-1 «Про національне бюро фінансової безпеки України». Режим доступу : https://ips.ligazakon.net/document/ji00464i?an=3 5. Стратегія забезпечення державної безпеки, затверджена Указом Президента України від 16 лютого 2022 року № 56/2022. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/go/56/2022. 6. Васильців Т. Г. Фінансово-економічна безпека підприємств України: стратегія та механізми забезпечення: монографія / Т. Г. Васильців, В. І. Волошин, О. Р. Бойкевич [за ред. Т. Г. Васильціва]. Львів : Видавництво, 2012. 386 с. 7. Економічна безпека та фінансові розслідування: концепти, прагматика, інструментарій забезпечення : Монографія за ред. Галушки З. І. Чернівці : Чернівецький НУ ім. Ю. Федьковича, 2020. 408 с. 8. Забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємництва: навчальний посібник/ Г.В. Соломіна. Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2018. 234 с. 9. Крупка М.І., Яструбецька Л.С. Фінансова безпека суб'єктів господарювання: Підручник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. С. 313-314. 10. Кузенко Т. Б., Сабліна Н. В. Фінансова безпека підприємства : навч. посіб. Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 122 с. 11. Мельник С. І. Управління фінансовою безпекою підприємств: теорія, методологія, практика: монографія. Львів: «Растр-7», 2020. 384 с. 12. Фінансова безпека підприємства: навчальний посібник / Т. Б. Кузенко, Л. С. Мартюшева, О. В. Грачов, О. Ю. Литовченко. Харків: Вид. ХНЕУ, 2010. 304 с. 13. Рзаєва Т. Г., Бондар Г. А. Підходи та показники оцінки фінансової безпеки підприємства за умов конкурентного середовища. Вісник ХНУ. Економічні науки. 2015. № 2 (2). С. 246-251. 14. Шушкова Ю. В., Парфенюк Є. І. Уточнення сутнісних характеристик категорії «фінансова безпека підприємництва». Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України : зб. наук.-техн. пр. Львів : РВВ НЛТУ України, 2014. Вип. 24.1. С. 264–270. 15. Шушкова Ю.В., Оліферович І. Р., Павлішак М. С. Фінансова стійкість підприємства у контексті антикризового управління. Економіка. Фінанси. Право. 2018. № 3/1. С. 32–36. <p>Інтернет ресурси</p> <ol style="list-style-type: none"> 16. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://www.rada.gov.ua/ 17. Офіційний сайт Верховної Ради України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.zakon.rada.gov.ua/. 18. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/ 19. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.mf.gov.ua/ 20. Офіційний сайт НБУ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://bank.gov.ua/ 21. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/. 22. Офіційний сайт Львівської національної бібліотеки України ім. В. Стефаника.

	<p>[Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.lsl.lviv.ua/.</p> <p>23. Офіційний сайт Державної служби фінансового моніторингу України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://fiu.gov.ua</p> <p>24. Офіційний сайт Національного антикорупційного бюро України. URL: https://nabu.gov.ua/reports</p>						
Обсяг курсу	<p>Всього 90 год (3 кредити системи ЄКТС).</p> <p>Аудиторні години: 54 з них:</p> <table> <tr> <td>лекції</td> <td>18 годин</td> </tr> <tr> <td>семінарські/практичні заняття</td> <td>36 годин</td> </tr> <tr> <td>самостійна робота</td> <td>36 годин (СРС – 18 год., ІНДР – 18 год.)</td> </tr> </table>	лекції	18 годин	семінарські/практичні заняття	36 годин	самостійна робота	36 годин (СРС – 18 год., ІНДР – 18 год.)
лекції	18 годин						
семінарські/практичні заняття	36 годин						
самостійна робота	36 годин (СРС – 18 год., ІНДР – 18 год.)						
Очікувані результати навчання	<p>При вивченні дисципліни «Фінансова безпека підприємства» студенти отримують такі компетентності (загальні, спеціальні (фахові, предметні)):</p> <p>ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища. СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури. СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування). СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку. СК12. Здатність застосовувати теоретичний та методичний інструментарій для удосконалення механізму реалізації бюджетної політики, оцінки фінансової спроможності територіальних громад, інноваційних методів організації фінансових відносин суб'єктів господарювання та використання набутих знань при управлінні фінансами у різних галузях економіки.</p> <p style="text-align: center;">Результати навчання:</p> <p>ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях фінансової системи. ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем. ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури. ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна, податкова системи, митна система, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування). ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування. ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем. ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів. ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати. ПР21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави. ПР25. Вміння використовувати сучасний методичний інструментарій для діагностики фінансового стану підприємств, установ і організацій за видами діяльності, формами власності з метою прийняття ефективних управлінських рішень.</p>						

	<p>В результаті вивчення навчальної дисципліни студент має:</p> <p>а) знати</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ теоретичні основи суті фінансової безпеки підприємства; ▪ чинники впливу на фінансову безпеку підприємства; ▪ джерела інформації для визначення та моніторингу стану фінансової безпеки підприємства; ▪ методи оцінювання фінансової безпеки підприємства; ▪ методи та моделі оцінки ризику банкрутства підприємства; ▪ методи управління фінансовою безпекою підприємства; ▪ принципи організації і функціонування служби фінансової безпеки підприємства; ▪ елементи механізму забезпечення фінансової безпеки підприємства. <p>б) уміти</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ідентифікувати та здійснювати аналіз внутрішніх та зовнішніх чинників, що мають вплив на фінансову діяльність підприємства; ▪ визначати критерії та показники фінансової безпеки підприємства; ▪ передбачати розвиток чинників-носіїв фінансової небезпеки підприємства; ▪ визначати поточний і майбутній фінансовий стан підприємства; ▪ визначати ймовірність настання банкрутства підприємства; ▪ здійснювати оцінку стану фінансової безпеки підприємства з використанням різних методик; ▪ застосувати отримані знання щодо захисту фінансових інтересів підприємства; ▪ визначати напрямки мінімізації загроз фінансовій безпеці підприємства.
Ключові слова	Фінансова безпека підприємства, економічна безпека, загроза безпеці, загроза фінансовим інтересам підприємства, механізм фінансової безпеки, моніторинг фінансової безпеки, профілактика загроз/небезпек, ризик, фінансова криза, антикризове управління, банкрутство підприємства, адаптація, бенчмаркінг, фінансова розвідка.
Формат курсу	Змішаний Проведення лекцій, консультацій в онлайн режимі Проведення семінарських занять, практичних занять в очному режимі поточний тест-контроль, доповідь з індивідуальної науково-дослідної роботи
Теми курсу	<p>Тема 1. Фінансова безпека в системі забезпечення економічної безпеки підприємства.</p> <p>Тема 2. Механізм забезпечення фінансової безпеки підприємства.</p> <p>Тема 3. Нормативне та інформаційно-аналітичне забезпечення фінансової безпеки підприємства.</p> <p>Тема 4. Основи управління фінансовою безпекою підприємства.</p> <p>Тема 5. Методичні основи оцінювання фінансової безпеки підприємства.</p> <p>Тема 6. Аналіз фінансової безпеки підприємства на основі оцінки ризику банкрутства.</p> <p>Тема 7. Антикризове фінансове управління підприємством.</p> <p>Тема 8. Адаптація підприємства як засіб забезпечення його фінансової безпеки.</p> <p>Тема 9. Організація фінансової розвідки.</p>
Підсумковий контроль, форма	Екзамен Форма – в умовах війни згідно Наказу ректора «Про проведення весняної екзаменаційної сесії 2022/2023 навчального року»
Прореєквізити	«Фінансовий менеджмент», «Фінансова безпека», «Управління фінансовими ризиками», «Управління фінансовою санацією».

<p>Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу</p>	<p>Навчальна дискусія, лекції-візуалізації, робота в малих групах, семінари-дискусії, мозковий штурм, імітаційна ділова гра, захист кейсів</p>																																		
<p>Необхідне обладнання</p>	<p>Із урахуванням особливостей окремих тем навчальної дисципліни. Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання спеціального програмного забезпечення, крім загальнонавчаних програм і операційних систем. Проектор, роздаткові матеріали, підключення до мережі Інтернет.</p>																																		
<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="392 629 472 860">№ з/п</th> <th data-bbox="472 629 1254 860">Види робіт. Критерії оцінювання знань студентів</th> <th data-bbox="1254 629 1321 860">Бали рейтингу</th> <th data-bbox="1321 629 1437 860">Максимальна кількість балів</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="4" data-bbox="392 860 1437 936" style="text-align: center;">1. Бали поточної успішності за участь у семінарських заняттях</td> </tr> <tr> <td colspan="2" data-bbox="392 936 1254 981" style="text-align: center;">Критерії оцінювання</td> <td colspan="2" data-bbox="1254 936 1437 981" style="text-align: center;">5 балів</td> </tr> <tr> <td colspan="2" data-bbox="392 981 1254 1240"> <p><i>Відмінно («5»)</i> – студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.</p> </td> <td colspan="2" data-bbox="1254 981 1437 1240" style="text-align: center;">5</td> </tr> <tr> <td colspan="2" data-bbox="392 1240 1254 1570"> <p><i>Добре («4»)</i> – студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при висвітленні окремих питань недостатньо повно приводить аргументи, допускає окремі неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.</p> </td> <td colspan="2" data-bbox="1254 1240 1437 1570" style="text-align: center;">4</td> </tr> <tr> <td colspan="2" data-bbox="392 1570 1254 1830"> <p><i>Задовільно («3»)</i> – студент в цілому володіє навчальним матеріалом, володіє основним змістом тем курсу під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання додаткової літератури, допускає окремі істотні неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.</p> </td> <td colspan="2" data-bbox="1254 1570 1437 1830" style="text-align: center;">3</td> </tr> <tr> <td colspan="2" data-bbox="392 1830 1254 2018"> <p><i>Незадовільно («2»)</i> – студент фрагментарно, поверхово володіє навчальним матеріалом, під час усних виступів та письмових відповідей висвітлює матеріал без аргументації та обґрунтування, допускає суттєві неточності, правильно вирішив меншу частину тестових завдань.</p> </td> <td colspan="2" data-bbox="1254 1830 1437 2018" style="text-align: center;">2</td> </tr> <tr> <td colspan="2" data-bbox="392 2018 1254 2045"> <p><i>Незадовільно («1»)</i> – студент частково володіє навчальним</p> </td> <td colspan="2" data-bbox="1254 2018 1437 2045" style="text-align: center;">0-1</td> </tr> </tbody> </table>			№ з/п	Види робіт. Критерії оцінювання знань студентів	Бали рейтингу	Максимальна кількість балів	1. Бали поточної успішності за участь у семінарських заняттях				Критерії оцінювання		5 балів		<p><i>Відмінно («5»)</i> – студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.</p>		5		<p><i>Добре («4»)</i> – студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при висвітленні окремих питань недостатньо повно приводить аргументи, допускає окремі неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.</p>		4		<p><i>Задовільно («3»)</i> – студент в цілому володіє навчальним матеріалом, володіє основним змістом тем курсу під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання додаткової літератури, допускає окремі істотні неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.</p>		3		<p><i>Незадовільно («2»)</i> – студент фрагментарно, поверхово володіє навчальним матеріалом, під час усних виступів та письмових відповідей висвітлює матеріал без аргументації та обґрунтування, допускає суттєві неточності, правильно вирішив меншу частину тестових завдань.</p>		2		<p><i>Незадовільно («1»)</i> – студент частково володіє навчальним</p>		0-1	
№ з/п	Види робіт. Критерії оцінювання знань студентів	Бали рейтингу	Максимальна кількість балів																																
1. Бали поточної успішності за участь у семінарських заняттях																																			
Критерії оцінювання		5 балів																																	
<p><i>Відмінно («5»)</i> – студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.</p>		5																																	
<p><i>Добре («4»)</i> – студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при висвітленні окремих питань недостатньо повно приводить аргументи, допускає окремі неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.</p>		4																																	
<p><i>Задовільно («3»)</i> – студент в цілому володіє навчальним матеріалом, володіє основним змістом тем курсу під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання додаткової літератури, допускає окремі істотні неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.</p>		3																																	
<p><i>Незадовільно («2»)</i> – студент фрагментарно, поверхово володіє навчальним матеріалом, під час усних виступів та письмових відповідей висвітлює матеріал без аргументації та обґрунтування, допускає суттєві неточності, правильно вирішив меншу частину тестових завдань.</p>		2																																	
<p><i>Незадовільно («1»)</i> – студент частково володіє навчальним</p>		0-1																																	

матеріалом, не в змозі висвітлити зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускає суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.	
2. Бали поточної успішності за участь у практичних заняттях	
Критерії оцінювання	5 балів
практична робота виконана у зазначений термін (за розкладом), у повному обсязі, без помилок і зарахована	5
практична робота виконана у зазначений термін (за розкладом), у повному обсязі, зарахована, але має незначні зауваження	4
практична робота виконана у неповному обсязі, та (або) при наявності значних помилок, і зарахована при умові її доопрацювання, та (або) повторне виконання не зарахованої практичної роботи	3
практична робота виконана з порушенням терміну з поважних причин у повному обсязі, але має незначні зауваження	2
практична робота не виконана або має значні зауваження	0-1
3. Самостійна робота студентів (СРС)	
Критерії оцінювання	
Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.	-
4. Індивідуальна робота студента (ІНДР)	
Критерії оцінювання	5 балів
▪ робота виконана та захищена згідно графіка, з поясненнями та висновками і в повному обсязі	5
▪ робота захищена, але виконана частково, з порушенням термінів або вимог	3
▪ робота не захищена та виконана частково, з порушенням термінів або вимог	3
▪ робота не захищена та виконана з порушенням Методичних рекомендацій	1-2
▪ робота не виконана.	0
5. Екзамен	
50 балів	
Екзамен як форма підсумкового контролю є обов'язковим для всіх студентів. Екзаменаційний білет містить завдання 3-х рівнів складності	
1. Перший рівень – завдання із вибором відповіді – тестові завдання. Завдання з вибором відповіді вважається виконаним правильно, якщо в картці тестування записана правильна відповідь.	
2. Другий рівень – завдання з короткою відповіддю. Завдання з короткою відповіддю вважається виконаним правильно, якщо студент дав вірні визначення, посилання, тлумачення, короткі коментарі.	
Третій рівень – практичні завдання (задачі) з повним розв'язком і поясненням одержаних відповідей. В цих завданнях необхідно записати формули для розрахунків, послідовні та логічні дії всіх розрахунків, навести одиниці вимірювання одержаних показників і зробити належні висновки. Якщо потрібно, то слід проілюструвати розв'язання завдання таблицями.	

Поточний та підсумковий контроль			РАЗОМ – 100 балів
Семінарських та практичних заняттях (45 балів)	Індивідуальна робота студента (ІНДР) (5 балів)	Екзамен (50 балів)	
<i>100 балів</i>			

Підсумкова оцінка за семестр є сумою оцінок, отриманих студентом за поточне оцінювання на семінарських та практичних заняттях, оцінки за ІНДР, оцінки за екзамен. **Максимальна оцінка становить 100 балів.**

Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на семінарських та практичних заняттях, захисті ІНДР. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час семінарського/практичного заняття; недопустимість пропусків; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. Також враховуються бали, набрані студентом на екзамені.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – 20% від визначених балів за даний вид роботи. Студенти виконують декілька видів письмових робіт (індивідуальну, самостійну роботу). Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, довідка про стан здоров'я).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять (лекцій, практичних, семінарських занять курсу) є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік, карантин) навчання може відбуватись в онлайн формі. Студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.

Питання до підсумкового контролю

1. Сутність економічної безпеки та її підсистеми.
2. Фінансова безпека як основа економічної безпеки підприємства.
3. Взаємозалежність фінансової безпеки держави і підприємства.
4. Фінансові ризики як деструктивні чинники впливу на фінансову безпеку підприємства.
5. Сутність, форми прояву і джерела небезпек та загроз фінансовій безпеці підприємства.
6. Вплив тіньової економічної діяльності на фінансову безпеку підприємства.
7. Вплив персоналу на фінансову безпеку підприємства.
8. Зміст і види фінансових шахрайств у діяльності підприємств.
9. Методи попередження та усунення фінансових помилок і шахрайств.
10. Механізм забезпечення фінансової безпеки підприємства в системі наукового пізнання.
11. Система фінансових інтересів підприємства як основа забезпечення його фінансової безпеки.
12. Характеристика елементів структури механізму забезпечення фінансової безпеки підприємства.
13. Методичне забезпечення оцінки рівня фінансової безпеки підприємства.
14. Комплексна оцінка фінансової безпеки підприємства.
15. Вплив державного регулювання на фінансову безпеку підприємства.
16. Законодавче регулювання захисту фінансової безпеки підприємства.
17. Правові методи державного регулювання фінансової безпеки підприємств.
18. Перспективи функціонування державних органів як суб'єктів формування фінансової безпеки підприємств.

	<ol style="list-style-type: none"> 19. Сутність інформаційно-аналітичного забезпечення та вимоги до його формування. 20. Комерційна таємниця та конфіденційна фінансова інформація як чинник фінансової стійкості підприємства. 21. Система захисту конфіденційної фінансової інформації підприємства. 22. Завдання та об'єкти управління фінансовою безпекою підприємства. 23. Методи управління фінансовою безпекою підприємства. 24. Обґрунтування параметрів безпечного фінансового стану підприємства. 25. Розробка стратегії забезпечення фінансової безпеки підприємства. 26. Бенчмаркінг як інструмент забезпечення фінансової безпеки підприємства. 27. Організаційні аспекти оцінки фінансової безпеки підприємства. 28. Сучасні підходи до оцінки рівня фінансової безпеки підприємства. 29. Методика комплексної оцінки фінансової безпеки підприємства. 30. Інтегральна оцінка фінансової безпеки підприємства. 31. Ресурсно-функціональний метод оцінки фінансової безпеки підприємства. 32. Використання SWOT-аналізу у вигляді підфункції забезпечення фінансової безпеки підприємства. 33. Сутність банкрутства підприємства. 34. Види банкрутства підприємств та його фінансові наслідки. 35. Методи прогнозування банкрутства підприємства. 36. Моделі Альтмана, Бівера, Ліса, Таффлера, Спрінгейта, Терещенка. 37. Економічна сутність, причини та наслідки виникнення кризових ситуацій на підприємстві. 38. Фінансова криза та її класифікаційні ознаки. 39. Зміст і завдання антикризового фінансового управління підприємством. 40. Система раннього попереднього та реагування на її індикатори. 41. Внутрішні механізми фінансової стабілізації. 42. Вплив зовнішнього середовища на фінансову безпеку підприємства. 43. Збалансованість інтересів підприємства та суб'єктів зовнішнього середовища. 44. Сутність адаптації підприємства до впливу зовнішнього середовища. 45. Складові адаптації та класифікація адаптивної реакції підприємства. 46. Фінансове забезпечення адаптації підприємства до змін у зовнішньому середовищі. 47. Бюджет адаптації підприємства до змін у зовнішньому середовищі. 48. Місце і роль фінансової розвідки в системі забезпечення стратегічного розвитку підприємства. 49. Принципи фінансової розвідки. 50. Джерела інформації фінансової розвідки та методи її збору.
<p>Дотримання умов доброчесності</p>	<p>Академічна доброчесність: списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p> <p>В Університеті наявні документи, які містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності: Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти ЛНУ; Положення про забезпечення академічної доброчесності у Львівському національному університеті імені Івана Франка; Кодекс академічної доброчесності Львівського національного університету імені Івана Франка» (https://cutt.ly/ofX2uIH); Декларація про дотримання академічної доброчесності працівником у Львівському національному університеті імені Івана Франка (https://cutt.ly/nfX2itr); Декларація про дотримання академічної доброчесності здобувачем вищої освіти у Львівському національному університеті імені Івана Франка (https://cutt.ly/4fX2iE6).</p> <p>Дані документи розміщені за посиланням https://education-quality.lnu.edu.ua</p>
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості викладання курсу буде надано по завершенню курсу.</p>

СХЕМА КУРСУ

Тиж-день	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
1	<p>Тема 1. Фінансова безпека в системі забезпечення економічної безпеки підприємства.</p> <p>Значення категорії «економічна безпека». Характеристика терміну «безпека» і визначення його за суттю. Види безпеки. Елементи економічної безпеки. Рівні економічної безпеки. Сутність економічної безпеки підприємства та її підсистеми. Фінансова безпека в системі економічної безпеки підприємства. Поняття та основні елементи системи фінансової безпеки підприємства. Функції і завдання аналізу фінансової безпеки підприємства. Фінансові ризики як деструктивні чинники впливу на фінансову безпеку підприємства. Сутність, форми прояву і джерела небезпек та загроз фінансовій безпеці підприємства.</p>	Лекція	Список основної літератури Інтернет-ресурси	2 год	Згідно з розкладом
	<p>Тема 1. Фінансова безпека в системі забезпечення економічної безпеки підприємства.</p> <p><i>Мета:</i> закріпити теоретичні знання щодо сутності економічної безпеки підприємства, місця фінансової безпеки в системі економічної безпеки підприємства, функцій і завдань аналізу фінансової безпеки підприємства; виробити навички по ідентифікації внутрішніх та зовнішніх чинників впливу на фінансову діяльність підприємства.</p> <p>Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність економічної безпеки та її підсистеми. 2. Фінансова безпека як основа економічної безпеки підприємства. 3. Взаємозалежність фінансової безпеки держави і підприємства. 4. Фінансові ризики як деструктивні чинники впливу на фінансову безпеку підприємства. 5. Сутність, форми прояву і джерела небезпек та загроз фінансовій безпеці підприємства. <p>План практичного заняття: завдання та вправи для розв'язання на занятті</p>	Семінарське / Практичне заняття	Список основної літератури Інтернет-ресурси	Тести, кейси 4 год	Згідно з розкладом

2	<p>Тема 2. Механізм забезпечення фінансової безпеки підприємства. Механізм забезпечення фінансової безпеки підприємства в системі наукового пізнання. Система фінансових інтересів підприємства як основа забезпечення його фінансової безпеки. «Дерево» основних фінансових інтересів підприємства. Метод розробки сценаріїв розвитку подій. Типи фінансово-інвестиційної стратегії підприємства. Характеристика елементів структури механізму забезпечення фінансової безпеки підприємства. Функції механізму забезпечення фінансової безпеки підприємства.</p>	Лекція	Список основної літератури Інтернет-ресурси	2 год	Згідно з розкладом
	<p>Тема 2. Механізм забезпечення фінансової безпеки підприємства. <i>Мета:</i> здобуття теоретичних знань щодо змісту та структури механізму забезпечення фінансової безпеки підприємства. <i>Формування практичних навиків з аналізування організаційної структури підприємства, цілей та повноважень підрозділів, що забезпечують фінансову безпеку підприємства.</i> Питання для обговорення: 1. Механізм забезпечення фінансової безпеки підприємства в системі наукового пізнання. 2. Система фінансових інтересів підприємства як основа забезпечення його фінансової безпеки. 3. Характеристика елементів структури механізму забезпечення фінансової безпеки підприємства. 4. Фінансові інтереси підприємства. Типи фінансово-інвестиційної стратегії підприємства. План практичного заняття: завдання та вправи для розв'язання на занятті.</p>	Семінарське / Практичне заняття	Список основної літератури Інтернет-ресурси	Тести, задачі, кейси 4 год	Згідно з розкладом
3	<p>Тема 3. Нормативне та інформаційно-аналітичне забезпечення фінансової безпеки підприємства. Сутність інформаційно-аналітичного забезпечення фінансової безпеки підприємства. Мета інформаційно-аналітичного забезпечення фінансової безпеки підприємства. Сутність та види інформаційного забезпечення процесу планування фінансової безпеки, його значення в рамках</p>	Лекція	Список основної літератури Інтернет-ресурси	2 год	Згідно з розкладом

	підвищення рівня фінансової безпеки підприємства. Джерела інформації для визначення та моніторингу стану фінансової безпеки підприємства. Види інформаційного забезпечення процесу планування фінансової безпеки.				
	<p align="center">Тема 3. Нормативне та інформаційно-аналітичне забезпечення фінансової безпеки підприємства.</p> <p><i>Мета:</i> формування системи теоретичних знань про сутність та склад нормативного та інформаційно-аналітичного забезпечення фінансової безпеки підприємства. Формування практичних навиків із захисту фінансових інтересів підприємства на основі національного законодавства.</p> <p>Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вплив державного регулювання на фінансову безпеку підприємства. 2. Законодавче регулювання захисту фінансової безпеки підприємства. 3. Правові методи державного регулювання фінансової безпеки підприємств. 4. Сутність інформаційно-аналітичного забезпечення та вимоги до його формування. 5. Комерційна таємниця та конфіденційна фінансова інформація як чинник фінансової стійкості підприємства. <p>План практичного заняття: завдання та вправи для розв'язання на занятті.</p>	Семінарське / Практичне заняття	Список основної літератури Інтернет-ресурси	Тести, задачі, кейси 4 год	Згідно з розкладом
4	<p>Тема 4. Основи управління фінансовою безпекою підприємства.</p> <p>Завдання та об'єкти управління фінансовою безпекою підприємства. Методи управління фінансовою безпекою підприємства. Обґрунтування параметрів безпечного фінансового стану підприємства. Розробка стратегії забезпечення фінансової безпеки підприємства. Бенчмаркінг як інструмент забезпечення фінансової безпеки підприємства. Види бенчмаркінгу. Методи бенчмаркінгу. Організаційне забезпечення фінансової безпеки підприємства.</p>	Лекція	Список основної літератури Інтернет-ресурси	2 год	Згідно з розкладом

	<p>Тема 4. Основи управління фінансовою безпекою підприємства. <i>Мета: здобуття знань та практичних навиків управління фінансовою безпекою підприємства.</i> Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Завдання та об'єкти управління фінансовою безпекою підприємства. 2. Методи управління фінансовою безпекою підприємства. 3. Обґрунтування параметрів безпечного фінансового стану підприємства. 4. Розробка стратегії забезпечення фінансової безпеки підприємства. 5. Бенчмаркінг як інструмент забезпечення фінансової безпеки підприємства. <p>План практичного заняття: завдання та вправи для розв'язання на занятті.</p>	<p>Семінарське / Практичне заняття</p>	<p>Список основної літератури Інтернет-ресурси</p>	<p>Тести, задачі, кейси 4 год</p>	<p>Згідно з розкладом</p>
5	<p>Тема 5. Методичні основи оцінювання фінансової безпеки підприємства. Оцінка рівня фінансової безпеки підприємства. Методи визначення рівня фінансової безпеки підприємства. Інтегральна оцінка фінансової безпеки підприємства. Ресурсно-функціональний метод оцінки фінансової безпеки підприємства. Використання SWOT-аналізу у вигляді підфункції забезпечення фінансової безпеки підприємства.</p>	<p>Лекція</p>	<p>Список основної літератури Інтернет-ресурси</p>	<p>2 год</p>	<p>Згідно з розкладом</p>
	<p>Тема 5. Методичні основи оцінювання фінансової безпеки підприємства. <i>Мета: отримання знань та навиків оцінювання рівня фінансової безпеки підприємства з використанням різних методик.</i> Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Організаційні аспекти оцінки фінансової безпеки підприємства. 2. Сучасні підходи до оцінки рівня фінансової безпеки підприємства. 3. Методика комплексної оцінки фінансової безпеки підприємства. 4. Інтегральна оцінка фінансової безпеки підприємства. 	<p>Семінарське / Практичне заняття</p>	<p>Список основної літератури Інтернет-ресурси</p>	<p>Тести, задачі, кейси 4 год</p>	<p>Згідно з розкладом</p>

	<p>5. Ресурсно-функціональний метод оцінки фінансової безпеки підприємства.</p> <p>6. Використання SWOT-аналізу у вигляді підфункції забезпечення фінансової безпеки підприємства.</p> <p>План практичного заняття: завдання та вправи для розв'язання на занятті.</p>				
6	<p>Тема 6. Аналіз фінансової безпеки підприємства на основі оцінки ризику банкрутства.</p> <p>Сутність банкрутства підприємства. Види банкрутства. Фінансові наслідки банкрутства. Аналіз ризику банкрутства підприємства. Методи прогнозування банкрутства підприємства. Дискримінантний аналіз. Моделі Альтмана, Бівера, Ліса, Таффлера, Спрінгейта, Терещенка.</p>	Лекція	Список основної літератури Інтернет-ресурси	2 год	Згідно з розкладом
	<p>Тема 6. Аналіз фінансової безпеки підприємства на основі оцінки ризику банкрутства.</p> <p><i>Мета:</i> отримання знань та навиків аналізу фінансової безпеки підприємства на основі оцінки ризику банкрутства. Засвоєння методів прогнозування банкрутства підприємства.</p> <p>Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність банкрутства підприємства. 2. Види банкрутства підприємств та його фінансові наслідки. 3. Методи прогнозування банкрутства підприємства. 4. Моделі Альтмана, Бівера, Ліса, Таффлера, Спрінгейта, Терещенка. <p>План практичного заняття: завдання та вправи для розв'язання на занятті.</p>	Семінарське / Практичне заняття	Список основної літератури Інтернет-ресурси	Тести, задачі, кейси 4 год	Згідно з розкладом
7	<p>Тема 7. Антикризове фінансове управління підприємством.</p> <p>Економічна сутність, причини та наслідки виникнення кризових ситуацій на підприємстві. Фінансова криза та її класифікаційні ознаки. Зміст і завдання антикризового фінансового управління підприємством. Система раннього попереднього та реагування на її індикатори. Внутрішні механізми фінансової стабілізації.</p>	Лекція	Список основної літератури Інтернет-ресурси	2 год	Згідно з розкладом
	<p>Тема 7. Антикризове фінансове управління підприємством</p> <p><i>Мета:</i> здобуття знань щодо</p>	Семінарське / Практичне	Список основної літератури	Тести, задачі, кейси	Згідно з розкладом

	<p>сутності, причин та наслідків виникнення кризових ситуацій на підприємстві. Отримання практичних навиків з оцінювання фінансових ризиків та використання інструментів антикризового управління підприємством.</p> <p>Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фінансова криза та її класифікаційні ознаки. 2. Зміст і завдання антикризового фінансового управління підприємством. 3. Система раннього попереднього та реагування на її індикатори. 4. Внутрішні механізми фінансової стабілізації. <p>План практичного заняття: задачі, завдання та вправи для розв'язання на занятті</p>	не заняття	Інтернет-ресурси	4 год	
8	<p>Тема 8. Адаптація підприємства як засіб забезпечення його фінансової безпеки.</p> <p>Поняття адаптації підприємства. Мета адаптації підприємства до факторів впливу зовнішнього середовища. Адаптація підприємства до змін у зовнішньому середовищі. Параметрична адаптація. Структурна адаптація. Складові адаптації підприємства. Моделі поведінки підприємства, які визначають його готовність до адаптації. Сукупність адаптивних заходів підприємства. Класифікації адаптивної реакції підприємства. Фінансове забезпечення адаптації підприємства до змін у зовнішньому середовищі. Бюджет адаптації. Інформаційне забезпечення адаптації підприємства до змін зовнішнього середовища, реакція підприємства на негативні зміни.</p>	Лекція	Список основної літератури Інтернет-ресурси	2 год	Згідно з розкладом
	<p>Тема 8. Адаптація підприємства як засіб забезпечення його фінансової безпеки.</p> <p><i>Мета:</i> здобуття теоретичних основ та отримання практичних навичок щодо адаптації підприємства з метою оптимізації фінансових показників діяльності підприємства.</p> <p>Питання для обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність адаптації підприємства до впливу зовнішнього середовища. 2. Складові адаптації та 	Семінарське / Практичне заняття	Список основної літератури Інтернет-ресурси	Тести, задачі, кейси 4 год	Згідно з розкладом

	<p>класифікація адаптивної реакції підприємства.</p> <p>3. Фінансове забезпечення адаптації підприємства до змін у зовнішньому середовищі.</p> <p>4. Бюджет адаптації підприємства до змін у зовнішньому середовищі.</p> <p>План практичного заняття: задачі, завдання та вправи для розв'язання на занятті</p>				
9	<p>Тема 9. Організація фінансової розвідки.</p> <p>Місце і роль фінансової розвідки в системі забезпечення стратегічного розвитку підприємств. Принципи фінансової розвідки. Вплив результатів фінансової розвідки на забезпечення стратегічного розвитку підприємства. Організація та ефективність фінансової розвідки</p> <p>Джерела інформації фінансової розвідки та методи її збору. Визначення ефективності фінансової розвідки на підприємстві.</p>	Лекція	Список основної літератури Інтернет-ресурси	2 год	Згідно з розкладом
	<p>Тема 9. Організація фінансової розвідки.</p> <p><i>Мета:</i> здобуття знань щодо сутності фінансової розвідки та її ролі в системі забезпечення стратегічного розвитку підприємства. Отримання практичних навиків організації та проведення фінансової розвідки.</p> <p>Питання для обговорення:</p> <p>1. Місце і роль фінансової розвідки в системі забезпечення стратегічного розвитку підприємства.</p> <p>2. Принципи фінансової розвідки.</p> <p>3. Джерела інформації фінансової розвідки та методи її збору.</p> <p>План практичного заняття: завдання та вправи для розв'язання на занятті.</p>	Семінарське / Практичне заняття	Список основної літератури Інтернет-ресурси	Тести, кейси 4 год	Згідно з розкладом